

Установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»
Інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прадэктар па навуковай рабоце

В.Р.Языковіч

2020

ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА ПА ДЫСЦЫПЛІНЕ

Музычнае афармленне

культурна-адпачынкавых праграм

спецыяльнасці перападрыхтоўкі

2-23 02 72 Культурна-адпачынкавая дзейнасць

кваліфікацыя: *арганізатар культурна-адпачынкавай дзейнасці*

у адпаведнасці з тыповым вучэбным планам перападрыхтоўкі,

зацверджаным 02.08.2016 г., рэг. № 25-13/187

Мінск, 2020

Распрацоўшчык праграмы:

В.М. Глубачэнка, прафесар кафедры культуралогіі і псіхалага-педагагічных дысцыплін Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадрў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Рэкамендавана да зацвярджэння:

Кафедра культуралогіі і псіхалага-педагагічных дысцыплін Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадрў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»
Праатакол пасяджэння ад 14.01.2020 № 1

Савет Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадрў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»
Праатакол пасяджэння ад 16.01.2020 № 1

УВОДЗІНЫ

Вучэбная праграма па дысцыпліне «Музычнае афармленне культурна-адпачынкавых праграм» складзена згодна з адукацыйным стандартам перападрыхтоўкі кіруючых работнікаў і спецыялістаў па спецыяльнасці 2-23 02 72 «Культурна-адпачынкавая дзейнасць».

Вучэбная дысцыпліна «Музычнае афармленне культурна-адпачынкавых праграм» з'яўляецца адным са складнікаў спецыяльнага цыкла і вывучаецца на другім годзе навучання ў аб'ёме 26 гадзін (10 гадзін – лекцыі, 6 – практычныя заняткі, 10 – самастойная праца). Дадзеная дысцыпліна цесна звязаная з комплексам спецыяльных навучальных дысцыплін, якія спрыяюць фарміраванню і развіццю прафесійных якасцей слухачоў у арганізацыі розных формаў вольнага часу.

Мэта праграмы: фарміраванне ўменняў гукавога нападўнення сацыякультурных праграм на аснове вывучэння айчыннай і замежнай музыкі розных стыляў, кірункаў, жанраў, формаў.

Задачы праграмы:

набыццё неабходных ведаў і ўменняў у галіне музычнай культуры;
асваенне навыкаў аналізу і падбору музычнага матэрыялу для стварэння характэрнага мастацкага вобраза, адпаведнай атмасферы;

фарміраванне ведаў і ўяўленняў аб музычных стылях, жанрах, формах;
засваенне мультымедыйных тэхналогій, элементарных музычных камп'ютарных праграм;

выпрацоўка ўмення практычна прымяняць набытыя веды ў будучай прафесійнай дзейнасці.

Метады навучання: славесныя, наглядныя, тлумачальна-ілюстратыўныя, метады праблемнага выкладання матэрыялу, рэпрадуктыўнага і прадуктыўнага тыпу, у тым ліку часткова-пошукавыя, эўрыстычныя, творчыя, інтэрактыўныя (з элементамі імправізацыі і музычна-дыдактычных гульняў). Важнае месца адводзіцца самастойнай працы слухачоў. Асобныя заняткі праводзяцца ў форме канцэртаў-лекцый, круглых сталоў.

Сродкі навучання: вучэбныя дапаможнікі, дыдактычныя матэрыялы, кнігі-першакрыніцы, мультымедыйныя і камп'ютарныя тэхналогіі, аўдыя- і відэаматэрыялы.

Асноўныя патрабаванні да вынікаў навучання ў рамках праграмы.

Слухачы павінны:

ведаць:

асаблівасці музыкі як віду мастацтва;

сістэму сродкаў музычнай выразнасці;

асноўныя музычныя напрамкі, стылі, формы, жанры беларускай і сусветнай музычнай культуры;

творчасць вядомых беларускіх кампазітараў і выканаўцаў;
магчымасці камп'ютарных тэхналогій у правядзенні культурна-адпачынкавых праграм;

умець:

вырашаць задачы музычнага напаўнення культурна-адпачынкавых праектаў;

выкарыстоўваць у культурна-адпачынкавых праграмах музычныя фанаграмы ў розных стылях і жанрах;

арганізоўваць і праводзіць музычныя гульні і конкурсы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

№ п/п	Назва раздзела, тэмы	Колькасць гадзін								
		Усяго	Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Круглыя сталы, тэматычныя дыскусіі	Лабараторныя заняткі	Дзелавыя гульні	Трэнінгі	Канферэнцыі
1	Тэарэтычныя асновы музычнага мастацтва									
1.1	Музыка як від мастацтва	2	2							
1.2	Выразныя сродкі музыкі	2	2							
1.3	Асноўныя музычныя напрамкі, стылі, формы, жанры	4	2							2
2	Практычныя аспекты музычнага афармлення культурна-адпачынкавых праграм									
2.1	Прыцягненне кампазітараў і выканаўцаў да музычна-гукавога афармлення мерапрыемства	2		2						
2.2	Беларуская музыка ў культурна-забаўляльных праграмах	4	2							2
2.3	Арганізацыя і правядзенне музычных гульняў і конкурсаў	4	2							2
2.4	Класіфікацыя і характэрныя асаблівасці музычных фанаграм	4		2						2
2.5	Азнаямленне з музычнымі камп'ютарнымі праграмамі	4		2						2
Усяго:		26	10	6						10

ЗМЕСТ ПРАГРАМЫ

Раздзел 1.

Тэарэтычныя асновы музычнага мастацтва

Тэма 1.1. Музыка як від мастацтва

Узнікненне і развіццё музыкі. Музыка як асаблівы від мастацтва. Музычны мастацкі вобраз і яго спецыфічныя асаблівасці. Часовая прырода музыкі. Роля музыкі ў жыцці соцыуму.

Тэма 1.2. Выразныя сродкі музыкі

Музычны гук і яго ўласцівасці. Выразныя і выяўленчыя магчымасці музыкі. Спосабы выяўлення ў музыцы пачуццяў, ідэй, характару, эпохі, часу. Вобразы прыроды і прыродных з'яў у музыцы. Музычныя партрэты. Мелодыя, гармонія, лад, метрарытм, тэмп, дынаміка, штрыхі, артыкуляцыя.

Тэма 1.3. Асноўныя музычныя напрамкі, стылі, формы, жанры

Вызначэнне паняццяў «музычны напрамак», «стыль», «форма», «жанр». Характэрныя асаблівасці народнай, духоўнай і класічнай музыкі, імпрэсіянізму, экспрэсіянізму, поп-музыкі, кантры. Рок-музыка, эстрадная музыка, шансон, аўтарская песня, электронная і поп-музыка, рэп (хіп-хоп) у сучаснай музычнай культуры. Простыя і складаныя музычныя формы. Вакальныя жанры (песня, раманс, вакальны цыкл, кантата, араторыя, опера і інш.). Інструментальныя жанры (саната, канцэрт, сімфонія). Вакальна-інструментальная музыка. Асноўныя жанры сольнай і харавой музыкі. Жанры камернай і сімфанічнай музыкі.

Раздзел 2.

Практычныя аспекты музычнага афармлення культурна-адпачынкавых праграм

Тэма 2.1. Прыцягненне кампазітараў і выканаўцаў да музычна-гукавога афармлення мерапрыемства

Спалучэнне фанаграммы і «жывога» выступлення музыкантаў у сацыякультурным праекце. Супрацоўніцтва з айчыннымі кампазітарамі і выканаўцамі. Музыка-творчая асоба – нацыянальны здабытак. Удзел

кампазітараў і выканаўцаў у сацыякультурным мерапрыемстве – гарантыя ўнікальнасці апошняга.

Тэма 2.2. Беларуская музыка ў культурна-забаўляльных праграмах

Роля айчыннай музыкі ў фарміраванні нацыянальнай свядомасці асобы і грамадства. Асаблівасці дзяржаўнай палітыкі і магчымасці сацыяльна-культурных работнікаў у развіцці і папулярызацыі сучаснай беларускай музыкі. Агляд нотна-музычных выданняў, кампакт-дыскаў, аўдыя- і відэазапісаў айчыннай музыкі.

Тэма 2.3. Арганізацыя і правядзенне музычных гульняў і конкурсаў

Агульная характарыстыка конкурсных і гульнявых музычных тэхналогій у сацыякультурнай дзейнасці. Асаблівасці конкурснай і гульнявой атмасферы. Выкарыстанне мультымедычных, тэхнічных сродкаў у правядзенні гульняў і конкурсаў. Псіхалага-педагагічныя аспекты арганізацыі і правядзення музычных гульняў і конкурсаў.

Тэма 2.4. Класіфікацыя і характэрныя асаблівасці музычных фанаграм

Аналагавыя і лічбавыя фанаграмы. Фанаграмы «плюс» і «мінус». Класіфікацыя фанаграм па характару носьбіта: магнітныя (на магнітных стужках), механічныя (на грампласцінках), аптычныя (на Audio-CD, SACD, DVD-Audio), электронныя.

Тэма 2.5. Азнаямленне з музычнымі камп'ютарнымі праграмамі

Музычныя камп'ютарныя праграмы для стварэння, запісу і прайгравання фанаграм. Праграмы для працы з аўдыягукам (SoundForge, AudioLab). Найбольш вядомыя праграмы-секвенсэры (Cubase, Sonar, Ableton). Элементарныя праграмы камп'ютарнай аранжыроўкі, заснаваныя на прынцепах аўтаакампаненту (Band-in-a-Box, ChordPulse).

МАТЭРЫЯЛЫ ДЛЯ САМАСТОЙНАГА ВЫВУЧЭННЯ

Раздзел 1.

Тэарэтычныя асновы музычнага мастацтва

Тэма 1.3. Асноўныя музычныя напрамкі, стылі, формы, жанры

Пытанні

1. Характарыстыка асноўных музычных стыляў.
2. Простыя і складаныя музычныя формы.

Спіс рэкамендаванай літаратуры

1. Дожина, Н. И. Жанры танцевальной музыки в истории современности / Н. И. Дожина // Навуковы пошук у сферы сучаснай культуры і мастацтва : матэрыялы навуковай канферэнцыі (Мінск, 28 лістапада 2014 г.) / Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў. - Мінск, 2016. - С. 92-96.
2. Тюлин, Ю. Музыкальная форма: [Учебник для муз. училищ / Общ. ред. проф. Ю. Н. Тюлина]. - М.: Музыка, 1974. - 359 с.

Раздзел 2.

Практычныя аспекты музычнага афармлення культурна-адпачынкавых праграм

Тэма 2.2. Беларуская музыка ў культурна-забаўляльных праграмах

Пытанні

1. Выкарыстанне аўдыя- і відэазапісаў беларускіх музыкантаў.
2. Удзел прафесійных артыстаў і артыстаў-аматараў у культурна-адпачынкавых праграмах.

Спіс рэкамендаванай літаратуры

1. Белорусские артисты – Режим доступа : http://naviny.by/rubrics/finance/2006/11/18/ic_articles_114_148721.
2. Белорусские исполнители. Заказ белорусских артистов – Режим доступа : <http://www.showcatalog.by/catalog/services/artists/belarusian/>.
3. Музыкальные коллективы Белоруссии – Режим доступа : https://ru.wikipedia.org/wiki/Категория:Музыкальные_коллективы_Белоруссии
4. Музыкальные коллективы Беларуси это: – Режим доступа : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1569703>.

Тэма 2.3. Арганізацыя і правядзенне музычных гульняў і конкурсаў

Пытанні

1. Функцыі музычных гульняў і конкурсаў.
2. Дыферэнцыраваны падыход пры правядзенні гульняў і конкурсаў з рознымі катэгорыямі насельніцтва.

Спіс рэкамендаванай літаратуры

1. Глубоченко, В.М. Музыкально-дидактические игры : Вопросы теории и практики – Мн., 2012. – С.40-48, 50-86.
2. Козловская, Л.И. Игра в социокультурном пространстве/ Л.И.Козловская// Сацыякультурная дзейнасць: Метадалогія, змест, методика: матэрыялы навук. – метаад.канф. (4-5 лют. 2003г.). – Мн.: Бел.дзярж.ун-т культуры, 2004. – С.117-119.
3. Музыкальные игры и конкурсы : курьезы из жизни великих музыкантов, ларец острословов, представление школяров, копилка музыкальных заданий / [редактор-составитель Л. И. Жук]. - Минск : Красико-Принт, 2008. - С.51-109.

Тэма 2.4. Класіфікацыя і характэрныя асаблівасці музычных фанаграм

Пытанні

1. Адрозненне і сфера прымянення фанаграм «мінус» і «плюс».
2. Удзельнікі стварэння музычнай фанаграмы.

Спіс рэкамендаванай літаратуры

1. Что такое минуса. что такое минуса – Режим доступа : <https://otvet.mail.ru/question/48243392>
2. Музыкальная фонограмма – Режим доступа : <http://www.ngpedia.ru/id564827p1.html>

Тэма 2.5. Азнаямленне з музычнымі камп'ютарнымі праграмамі

Пытанні

1. Магчымасці музычных камп'ютарных праграм.
2. Этапы стварэння музычнай фанаграмы.

Спис рекомендованой літаратуры

1. Глубоченко, В.М. Методика обучения музыкальной импровизации: метод. пособие. – Мн., 2014. — С.166-173.
2. Петелин, Р. Ю., Петелин, Ю. В. Сочинение и аранжировка музыки на компьютере / Р. Ю. Петелин, Ю. В. Петелин. — СПб., 2009. — 608 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Форма бягучай атэстацыі – залік.

МАТЭРЫЯЛЫ ДЛЯ БЯГУЧАЙ АТЭСТАЦЫІ СЛУХАЧОЎ

Пытанні да заліку

1. Музыка ў сістэме відаў мастацтваў.
2. Функцыі музычнага кампанента ў вырашэнні культурна-забаўляльных задач.
3. Роля музыкі ў жыцці грамадства.
4. Пісьмовы і вусны спосабы існавання музыкі.
5. Выяўленчыя і выразныя магчымасці музычнай мовы.
6. Сістэма сродкаў музычнай выразнасці.
7. Мастацкі вобраз, змест і форма ў музычным творы.
8. Гістарычны шлях музычнага мастацтва.
9. Асноўныя віды музычнай дзейнасці: слуханне, выканальніцтва, сачыненне, імправізацыя, камп'ютарная аранжыроўка.
10. Класіфікацыя музычных стыляў.
11. Асноўныя формы музычных твораў.
12. Жанравая разнастайнасць музыкі.
13. Акустычныя і лічбавыя музычныя інструменты: адрозненне і спецыфіка бытавання.
14. Актualityныя формы музыцыравання: сольная, групавая, масавая, з выкарыстаннем камп'ютарных тэхналогій, на лічбавых інструментах.
15. Роля і месца беларускай музыкі ў сусветнай мастацкай культуры.
16. Характарыстыка дзейнасці творчых аб'яднанняў беларускіх музыкантаў.
17. Вядомыя беларускія кампазітары і выканаўцы мінулага і сучаснасці.
18. Стан і тэндэнцыі развіцця беларускай музычнай культуры.
19. Прадстаўленасць беларускіх выканаўцаў і музычных гуртоў у інтэрнэт-прасторы.
20. Уключэнне музыкі айчынных кампазітараў і аўтараў у культурна-забаўляльныя праграмы.
21. Дыферэнцыраваны падыход да падбору музычнага матэрыялу ў рабоце з рознымі катэгорыямі насельніцтва.
22. Спецыфіка музычнага афармлення культурна-адпачынкавых праграм, звязаных з дзяржаўнымі, каляндарнымі і прафесійнымі святамі.
23. Разнавіднасці музычных гульняў і конкурсаў.
24. Псіхалага-педагагічныя аспекты арганізацыі і правядзення музычных гульняў і конкурсаў.
25. Сутнасць дыджэінгу. Прафесійныя якасці дыджэя.

26. Выкарыстанне камп'ютарных тэхналогій у правядзенні гульнявых праграм і конкурсаў.

27. Музыкальная фанаграма і спосабы яе выкарыстання ў культурна-забаўляльных праграмах.

28. Фанаграмы «мінус» і «плюс»: адрозненне і сфера прымянення.

29. Спалучэнне фанаграмы і «жывога» выступлення музыкантаў у культурна-адпачынкавым праекце.

30. Асноўныя камп'ютарныя музычныя праграмы для стварэння і прайгравання фанаграм.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

СПІС РЭКАМЕНДАВАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Асноўная

1. Глубоченко, В. М. Музыкальна-дыдактычныя ігры : Вопросы теории и практики – Мінск, 2012. – 100 с.
2. Гуд, П.А. Тэхналогія стварэння свята: вучэб. дапам. / П. А. Гуд. – Мінск : Бел. дзярж. ун-т культуры, 2004. — 224 с.
3. Козловская, Л. И. Игра в социокультурном пространстве/ Л. И. Козловская// Сацыякультурная дзейнасць: Метадалогія, змест, метадыка: матэрыялы навук. – метаад.канф. (4-5 лют. 2003г.). – Мінск : Бел. дзярж. ун-т культуры, 2004. – С.117-119.
4. Козюренко, Ю. И. Звуковое оформление спектакля / Ю. И. Козюренко. – М., 1972. — 121 с.
5. Композиторы Беларуси / Т. Г. Мдивани, В. Г. Гудей-Каштальян; [предисловие Т. Г. Мдивани]. – Минск : Беларусь, 2014. – 478 с.
6. Марголин, Л. М. Музыка в театрализованном представлении / Л. М. Марголин. – М. : Сов. Россия, 1981. – 88 с.

Дадатковая

1. Глубоченко, В. М. Методика обучения музыкальной импровизации: метод. пособие. – Мн., 2014. — 152 с.
2. Диска драйв : сборник сценариев по итогам областного смотроконкурса на лучшую организацию дискотечных молодежных мероприятий / сост. Г. А. Красавцева ; ГУ «Витебский областной методический центр народного творчества». – Витебск, 2011. – 32 с.
3. Музыкальные игры и конкурсы : курьезы из жизни великих музыкантов, парец острословов, представление школяров, копилка музыкальных заданий / [редактор-составитель Л. И. Жук]. – Минск : Красико-Принт, 2008. — 127 с.
4. На музыкальной волне / [редактор-составитель Л. И. Жук]. – Минск : Красико-Принт, 2015. – 126 с. – (Праздник в школе ; вып. 12).
5. Петелин, Р. Ю., Петелин, Ю. В. Сочинение и аранжировка музыки на компьютере / Р. Ю. Петелин, Ю. В. Петелин. – СПб., 2009. – 608 с.
6. Холопова, В. Н. Формы музыкальных произведений : учебное пособие. – Изд. 2-е, испр. – СПб. : Лань, 2001. – 489 с.

Электронные ресурсы

1. Белорусские артисты – Режим доступа : http://naviny.by/rubrics/finance/2006/11/18/ic_articles_114_148721
2. Белорусские исполнители. Заказ белорусских артистов – Режим доступа : <http://www.showcatalog.by/catalog/services/artists/belarusian/>
3. Вядучы Internet-рэсурс для музыкантов – Режим доступа : <http://www.harmony-central.com>
4. Менеджмент и звукорежиссура музыкальных проектов: актуальные проблемы науки и практики : сборник научных статей / г.к. Ростовская ; науч. ред. А.Я. Селицкий ; сост. А.В. Крылова. - Ростов-на-Дону : Издательство РГК им. С. В. Рахманинова, 2012. - 283 с. [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=440900>
5. Музыкальное оформление спектакля : учебно-методический комплекс. – Кемерово : КемГУКИ, 2014. – 80 с. – [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=275381>
6. Музыкальная фонограмма – Режим доступа : <http://www.ngpedia.ru/id564827p1.html>
7. Музыкальные коллективы Белоруссии – Режим доступа : https://ru.wikipedia.org/wiki/Категория:Музыкальные_коллективы_Белоруссии
8. Музыкальные коллективы Беларуси это: – <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1569703>
9. Что такое минуса. что такое минуса – Режим доступа : <https://otvet.mail.ru/question/48243392>
10. Электронны архіў часопіса «Звукорежиссер» – Режим доступа : www.625-net.ru/arch.htm
11. «Sound On Sound» Internet-журнал для звукозаписи – Режим доступа : www.soundonsound.com